

DANIELLE STEEL

A komornyik

DANIELLE STEEL

A komornyik

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Danielle Steel: *The Butler*

Published in the United States by Delacorte Press,
an imprint of Random House,

a division of Penguin Random House LLC, in 2021

Copyright © 2021 by Danielle Steel

All rights reserved including the rights
of reproduction in whole or in part in any form

Translation copyright © 2024, by F. Nagy Piroska

Cover design: *Derek Walls*

Cover images: © *pink_cotton_candy*/Getty Images (man's head),

© *Jacobs Stock Photography Ltd*/Getty Images (man's body),

© *Maggie Brodie*/Arcangel (estate)

Author photograph: © *Brigitte Lacombe*

Fordította *F. Nagy Piroska*

Hungarian edition

© by Maecenas Könyvkiadó, 2024

honlap: www.maecenaskiado.hu

Drága gyermekeimnek,
Beatie-nek, Trevornak, Toddnak, Nicknek,
Samanthának, Victoriának, Vanessának,
Maxxnak és Zarának.

Ez a könyv arra biztat, hogy merjünk
bátran szembenézni a nehéz időkkel,
csapásokkal és veszteségekkel.
A bátor szembenézéshez anyátokként
szívből kívánom, hogy találjatok rá egy társra,
akit szerethettek, és aki szeret titeket.
Merjetez hát szeretni, és elfogadni annak a
szeretetét, aki kincsként becsül benneteket.

Minden szeretetemmel örökké és azon is túl

Mami/d.s.

Első fejezet

Abban a percben, amint a gép földet ért a Buenos Aires-i Ministro Pistarini de Ezeiza repülőtéren, Joachim von Hartmann minden idegszálával érezte, tudta, hogy hazaérkezett. Mintha csak a szívében, lelkében, sőt a testében született volna meg ez a tudás. Huszonöt esztendeje, tizenhét éves fiúként hagyta el a szülőföldjét, amikor anyjával és újdonsült francia mostohaapjával áttelepült Franciaországba. Nyolc évvel később, egy hirtelen ötletnek engedve, Angliába költözött, ahol az elmúlt tizenhét év során elismerésre méltó karriert épített fel. Mára gyökeret eresztett Európában, de amint beszívta Buenos Aires levegőjét, rádöbbsent, hogy a szíve alighanem mindvégig itt maradt. Sohasem tudta elvágni az őt Argentínával összekötő köldökzsinórt. Eredeti hazájának varázsa nem múlt el, ott volt ma is a vérében.

Régóta várt zarándokút volt ez a földkerekségnek arra a helyére, ahol világra jött. Itt történt meg vele minden, amire a gyerekkorából emlékszik, és a korábbiak is, amiket anyja mesélt el neki újra meg újra, mert túl kicsi volt, semhogy emlékezzen rájuk. A gépből kiszállva úgy érezte,

mintha soha el sem ment volna innen – egy gyerekkori barátság vagy egy nagy szerelem él ilyen élesen az emberben.

Mind a neve, mind magas, vékony, arisztokratikus megjelenése, szőke haja és kék szeme ismerős jellegzetességnek számított Argentínában. A német és angolszász nevű és külsejű argentinok csöppet sem voltak szokatlanok, tekintettel az évek során beáramlott ír, angol és német migránsokra.

Anyai oldalról Joachim minden őse eredetileg Bajorországból, utóbb Berlinből származó német volt. Apját, egy előkelő argentin bankárcsalád sarját, nem ismerte, mivel Joachim még egyéves sem volt, amikor a szülőapja meghalt, sőt pár éven belül apja családjának többi tagja is elhalálozott, így őket sem ismerhette. Felcseperedve legfőbb támaszai anyja, Liese, és ikertestvére, Javier voltak. Egypetjű ikrek lévén Joachimot különleges kapcsolat fűzte a testvéréhez. Bizonyos pillanatokban úgy érezte, mintha ők ketten egyazon személy két felét alkotnák.

Német anyai nagyapja, Günther von Hartmann özvegyen maradt, miután a szövetségesek németországi bombázása során elvesztette a feleségét. Másokhoz hasonlóan, akik még megengedhették maguknak, hogy elmenjenek, ő sem akart Németországban maradni, átvészelni a zűrzavart és az ország újjáépítését. Az úri világ, amelyhez szokva volt, a háború után nem létezett. Mihelyt vége lett a háborúnak, fogta ötéves lányát, Liesét, meg ami még megmaradt az egykor hatalmas

családi vagyonból, és inkább Buenos Airesbe költözött, mint hogy legyőzött ellenségként kezeljék Németországban. A maradék vagyonából rendkívül jól éltek Argentínában, amire Európában nem lett volna lehetőségük. Argentína szívesen fogadta be a már nemzedékek óta ott letelepedni szándékozó németeket.

Joachim sohasem élt Németországban, és nagyon keveset tudott róla, illetve anyja ottani életéről. Mindössze annyit, hogy kislánként nagy gazdagságban és fényűző körülmények között élt előbb Németországban, azután Argentínában. Anyja gyakran mesélt arról a gyönyörű házról, amelyben az apja mellett felnőtt Buenos Airesben, és amely csupa antik bútorral volt berendezve, a falain pedig azok a festmények függtek, amelyeket apjának sikerült magával hoznia. Günther rajongott a képzőművészet bármely formájában megjelenő szépségért, és ezt a szenvedélyét továbbadta a lányának. Liese mesélt Joachimnak a városon kívüli szép házukról is, ahol a hétvégéket töltötték, és elmondta, milyen rengeteg szolgáljuk leste minden kívánságukat. Soha többé, még látogatóba sem mentek vissza Németországba.

Senkijük sem maradt ott. Günther von Hartmann családját a háború utáni években már csak az egyetlen lánya alkotta. Nem maradt semmije Németországban, és teljesen új életet épített fel Argentínában. A vakációkat Uruguayban, Kolumbiában, Brazíliában és Argentína más részein töltötték. Günther nem vágyott viszontlátni

Németországot vagy Európát, Liese pedig nem is emlékezett rájuk. Apja argentin polgárrá vált, és Liese úgy nőtt fel, hogy teljesen argentinnak érezte magát.

Günther nem nősült újra. Liese Buenos Aires legjobb iskoláiba járt, és végül a város egyik legelőkelőbb bankár családjába került, Alejandro Canalhoz ment feleségül. A világot, amelyben élt, tökéletesnek érezte, így tartotta meg az emlékezetében is, és így beszélt róla Joachimnak. A férjével, Alejandróval csodálatos tíz évet tudhattak maguk mögött, és már lemondtak arról, hogy gyerekeik szülessenek, amikor valami csoda folytán Liese teherbe esett, és megszülte Joachimot és az ikertestvérét. Harminckilenc éves volt ekkor. Elmondta a fiainak, hogy élete legboldogabb órája volt, amikor ők megszülettek, ám egy évvel később bekövetkezett a tragédia.

Apja, akit imádott, az ikrek születése után négy hónappal, hetvenhárom évesen hirtelen meghalt. Három hónapra rá – mesélte a fiainak, amikor már nagyobbacsok lettek – apjuk, Alejandro, lovasbalesetben életét vesztette. Apja halála után hamarosan megtudta, hogy a pénzét rosszul fektették be, és nem maradt utána semmi. A férje családja mindenét elvesztette az országot feldúló politikai zűrzavarban, amelynek során számos gazdag család egyetlen fillér nélkül maradt. Mire Joachim és Javier egyévesek lettek, Liese egy kis lakásban élt. Apósáék bankja csődbe ment, nem tudtak segíteni rajta. Liese elmondta, hogy apósa elkeseredésében rosszul kezelte a bank pénzét,

és ő, hogy megkímélje a fiúkat a későbbi kínos helyzetektől, visszavette a lánykori nevét, a von Hartmannt, és ezt a nevet adta a fiainak is.

A fiatal korában kivételezett helyzetű anyjával ellentétben Joachim szerény körülmények között nőtt fel. Mást nem is ismert, de ő és ikertestvére, Javier nem voltak emiatt boldogtalanok. Szegény környéken éltek, ahol mindig lehetett más gyerekekkel játszani, és a kis lakás, amelyben laktak, anyjuknak köszönhetően szerető, meleg otthont nyújtott számukra. Mindig volt étel az asztalon, rendes ruhákban jártak, nem szenvedtek hiányt az élet alapvető szükségleteiben, és ott volt az anyjuk, aki szerette őket. Mindez Joachim szemében többnek látszott az elégnél, és nem is vágyott másra.

Javier azonban ahogy nagyobb lett, egyre kevésbé érte be ennyivel. Tizenéves kora kezdetén vitába szállt mindenkivel, és szemrehányást tett anyjuknak azért, amijük nincs. Kezdett felfigyelni a gazdagok és szegények közötti egyenlőtlenségre Argentínában, és dühítette a helyzet igazságtalansága. Joachim megelégedett azzal, amijük volt, és ez kezdett véleménykülönbséghez vezetni a két fivér között, noha Joachim továbbra is feltétel nélkül szerette a testvérét.

Mielőtt férjhez ment, anyjuk művészettörténetet tanult az egyetemen; apjának, aki sokat tudott a képzőművészetről, és különösen az impresszionistákról, gondja volt a megfelelő iskoláztatására. Amikor a férje és az apja halálával összeomlott az a világ, amit addig ismert, Liese

olyan munkát tudott szerezni, amit szeretett: Argentína Szépművészeti Múzeumában a francia képzőművészet kurátoraként helyezkedett el. Rosszul fizetett állás volt, de szakértelme és kiterjedt képzőművészeti ismeretei miatt tisztelet övezte. Megpróbálta a festészet iránti szenvedélyét megosztani a fiaival, de a téma egyiküket sem érdekelte különösebben. Szívesebben fociztak vagy űztek egyéb sportokat az utcán a barátjaikkal.

Tizenöt évesek voltak, amikor anyjuk megismerkedett Francois Legrand-nal, a párizsi Louvre egyik művészeti szakértőjével, aki azért jött Buenos Airesbe, hogy ellenőrizze a múzeum nemrégiben vásárolt festményeinek valóságát. Jóllehet Liese visszavonult életet élt, és minden szabad idejét a fiaival töltötte, örülten egymásba szerettek Francois-val. Miután a férfi elutazott, leveleztek egymással, és Francois többször is visszatért Buenos Airesbe, hogy láthassa Liesét.

Liese ötvennégy éves volt, amikor megismerte a férfit, és ahogy az ikrek születése, úgy a Francois Legrand-nal történt találkozása is csodának tűnt számára. Évek óta nem volt férfi az életében, és egyik fia sem tudta elképzelni, hogy ez a helyzet megváltozhat. Addig, és még azután is, hogy megismerte Francois-t, Liese világában a fiai foglalták el a főhelyet. A levelezés és az alkalmankénti látogatások két esztendeig folytatódtak. A férfi hatvannégy éves volt, tíz évvel idősebb Liesénél, szintén sok éve özvegy, és gyermektelen. Szerette volna feleségül venni, és ma-

gával vinni Liesét és a fiúkat Párizsba. Még állást is szerzett az asszonynak a Louvre-ban. Nem volt gazdag, de beosztással élt, és minden további nélkül el tudta tartani a feleségét és a fiúkat, olyan biztonságot nyújtva nekik, amire anyjuk csekély fizetése nem adott lehetőséget. Francois őszintén szerette mindhármukat.

Joachim életvidám, laza fiú volt, és nem várt többet az élettől, mint amennyit az nyújtott. Úgy tervezte, hogy továbbtanul a Buenos Aires-i egyetemen, de még nem döntötte el, mit is akar tanulni. Nem vágyott többre ennél a mostani boldog, gondtalan életénél a barátai között Buenos Airesben.

Javier ezzel szemben állandóan elégedetlenkedett. Tinédzserként haragudott, amiért nincs apja, amiért a család elveszítette a vagyonát, mielőtt ő megszületett, amiért nem volt semmijük, amiért tizenegy perccel később jött a világra, mint az ikertestvére. Emiatt a bátyjára is neheztelt. Kíméletlen volt vele, de Joachim mindent megbocsátott neki, és rendíthetetlenül kitartott mellette, mert ikertestvérek voltak. Javier az anyjukra is haragudott. Ki nem állhatta, amikor a gazdagságban töltött ifjúságáról és az általa nem ismert nagypapjukról mesélt, aki képes volt a halálával minden vagyonát elveszíteni. Az apai nagyszüleire is dühös volt, akik szintén elvesztették a vagyonukat; ettől kétszeresen is kifosztottnak érezte magát. Csillapíthatatlan éhségét semmi sem tudta kielégíteni vagy elmulasztani, és anyját okolta, amiért nem tud jobb életet nyújtani annál, mint amely-

ben fel kell nőniük. Joachim hálás volt mindazért, amit anyjuk értük tett. Javier a szegénységben töltött életnél többet akart, neki nem volt elég az anyja és a bátyja szeretete.

Anyjával ellentétben Javier nem gondolta azt, hogy Francois Legrand lenne a válasz az imáikra, legalábbis az övére. Sokkal többet akart annál a kényelmes és biztos középosztálybeli életnél, amit Francois tudna nyújtani nekik. Ha anyja férjhez menne hozzá, ő nem akart Párizsba költözni. Minden porcikájában argentinnak vallotta magát. Míg a német anyja, de még ikertestvére, Joachim ereiben is folyó kék vér a maga finom módján, a jó modorban, a mások iránt megnyilvánuló természetes együttérzésben és nagylelkűségben szüntelenül megmutatkozott, Javier könnyebben azonosult a Buenos Aires-i utcák egyszerű embereivel.

Úgy viselkedett, mint ők, és volt benne valami durvaság. Mindig kilógott a sorból, az iskolában folyton verekedést provokált, és ahogy nagyobb lett, ugyanezt folytatta az utcán is. Anyja minden igyekezete ellenére, amivel csillapítani próbálta, mindig kiütközött az erőszakos hajlama. Tinédzserkoruk vége felé Joachim megpróbált a lelkére beszélni, de hiába.

Joachim szomjazta az életet, mindig új felfedezésekre és új ismeretekre vágyott. Élvezte a tanulást. Minden új, amivel találkozott, kaland volt számára, és eljátszott a gondolattal, hogy a Sorbonne Egyetemen fog továbbtanulni. Az iskolában tanult franciául és angolul, anyja pedig

németre okította. Mind a négy nyelvet sikerült elsajátítania. Javier ugyanebben az oktatásban részesült, de semmire sem ment vele. Rossz tanuló volt, és csak az utcagyerekek között érezte otthonosan magát.

Ahogy idősebbek lettek, Joachimnak egyre kevésbé tetszettek öccse új barátai. Kisebb korukban közös barátaik voltak, de Javier mostani haverjait gyáváknak és bunkóknak tartotta. Tizenéves koruk végére, sőt már előbb is, a két testvér nem is különbözhetett volna jobban egymástól. Ennek ellenére Joachim nagyon szerette Javiert, élt benne az idősebb testvér védelmező ösztöne a fiatalabb iránt, és biztos volt benne, hogy öccse ki fogja nőni lázadó hajlamát. Efelől gyakran nyugtatgatta anyját, aki remélte, hogy Joachimnak igaza van.

Sok rábeszélés és bátorítás után Francois végül legyőzte Liese újraraházasodással kapcsolatos fenntartásait. Kétévnyi levelezést és udvarlást követően egy kis szertartás keretében, ahol rajtuk kívül csak Liese két fia volt jelen, Buenos Airesben összeházasodtak. Egy rövid Punta del Este-i nászút után Francois visszarepült Párizsba, hogy felkészítse az otthonát a fogadásukra. Joachimot felvették egy Francois párizsi lakásához közeli líceumba, ahol egy év után érettségi vizsgát tehet, és remélhetőleg a Sorbonne-on folytathatja a tanulmányait irodalom és művészettörténet főszakon.

Nagy bánatára Javier kereken visszautasította, hogy velük tartson. Anyja és bátyja elutazása

után egy évig egy barátja családjánál akart lakni, hogy aztán tizennyolc évesen munkába álljon. Esze ágában sem volt egyetemre menni. Nagy kelletlenül beleegyezett, ha anyja megengedi, hogy ezt az évet Buenos Airesben töltsse el, és csak egy évvel később, a középiskola befejezése után menjen utánuk Párizsba. Nem akart a barátaitól távol, egy másik országban érettségizni. Új, zabolátlan barátai többet jelentettek neki, mint a tanulás vagy a családja.

Liese nem kedvelte azt a családot, akiknél Javier lakni akart, sem a fiukat. Joachimot pedig elkeserítette a gondolat, hogy egy évig távol lesz a testvérétől. Még soha nem éltek külön egymástól, és noha nagyon mások voltak, és nem sok mindenben értettek egyet, Javiert változatlanul önmaga egy részének érezte, mint a karját vagy a szívét, egyszóval valamely létfontosságú szervét, amiről el sem tudta képzelni, hogy elveszítheti. Nem akart egy teljes évig távol lenni tőle, de Javier foggal-körömmel harcolt azért, hogy maradhasson.

Mindig is Joachim volt az, aki védelmezőn állt anyjuk mellett, és aki nem érezte volna fairnek, hogy elengedjék őt egyedül, a fiai nélkül egy teljesen új életbe, bármilyen rendes embernek tartotta is Francois-t, aki egészen biztosan gondját viselné az anyjuknak. Joachim különösen jól kijött vele, és Francois is örült, hogy végre van egy fia. Javier ezzel szemben nem szívesen látott idegenként, betolakodóként kezelte a férfit. Francois ennek ellenére kedvesen felajánlotta, hogy lakjon

velük Párizsban. Tudta, hogy új feleségének milyen fontosak a fiai, és hogy számtalan áldozatot hozott értük, amíg felnevelte őket.

Végül sok belső viaskodás után Liese engedett Javier állandó könyörgésének és rábeszélésének, és beadta a derekát. Beleegyezett, hogy ott maradjon annál a családnál, amelyet ő maga nem kedvelt. A szülőket közönségesnek, a gyerekeiket nevetleneknek tartotta, de annyit elismert, hogy nem rossz emberek. Javier ünnepélyes ígéretet tett arra, hogy egy év múlva, amint leérettségizik, utánuk megy Párizsba. Ez akkora győzelem volt számára, hogy hetekig ünnepelte a barátaival, ami még jobban nyugtalanította anyját. Nem bízott abban, hogy Javier legjobb barátjának családja olyan szoros felügyelet alatt fogja tartani a nehezen kordában tartható fiát, mint ő. Javier sokkal inkább vágyott a szabadságra, és arra, hogy azt tegye, ami jólesik neki, mint Joachim, aki élvezte a családi életet, és soha nem lázadott anyja szülői felügyelete ellen. Neki tetszett az, hogy Francois személyében végre megjelent egy eddig nem ismert, de mindig vágyott apafigura az életében. Francois mindkét fiúhoz kedves volt.

Liese, azzal, hogy az egyik fiát hátrahagyva kell eltávoznia Buenos Airesből, úgy érezte, mintha valami erő kettészakítaná. Mindent összecsomagolt, amit meg akart tartani, hogy egy hajóval elküldje Franciaországba. Az apja könyveit, a hozzá írt leveleit, a fiúk gyerek- és kamaszkorából származó emléktárgyakat. Nagy értékű tár-

gyai nem lévén csak azt tartotta meg, ami érzelmi értékkel bírt számára. Mégis úgy érezte, mintha maga mögött hagyná az öt éves kora óta leélt életét. Minden, már jóval korábban elveszített anyagi dolog ellenére erős szálak kötötték Argentínához.

Joachim úgy élte meg a távozásukat, mintha itt kellene hagynia a szívét vagy a tüdejét. Szentnek tartotta az ikrek közötti köteléket, sokkal többnek, mint ami az egyszerű testvéreket köti össze. Minden különbözőségük dacára mélyen gyökerező pszichológiai kapocs fűzte ikertestvéréhez. Tizenhét éves kora ellenére potyogtak a könnyei, amikor el kellett búcsúznia tőle. Egyetlen napot sem tudott elképzelni nélküle az életéből. Tudta, hogy nehéz év vár rá az ikertestvére nélkül egy új országban, egy új iskolában. A tudat, hogy Javier jelen van a mindennapi életében, vigasz volt számára.

Ezzel szemben Javier alig tudta palástolni ujjongását, amiért ezentúl magára utalva, anyja és bátyja felügyelete nélkül fog élni a barátjánál. Liese az utolsó pillanatig küzdött a kísértéssel, hogy közölje vele, meggondolta magát. Francois-nak végül sikerült meggyőznie, hogy jobb, ha hagyja őt egy évig azt csinálni, amit szeretne, mint ha akarata ellenére magukkal cipelnék Párizsba, mert abból csak bajok származnának. Javier már meg is fenyegette őket, hogy úgyszem járna az ottani iskolába, míg ha maradhat, Buenos Airesben folytatná a tanulást.

Indulás előtt Liese ezernyi intéssel és utasítás-

sal látta el a fiát. A repülőgépen egymás kezét fogva, sírva ültek Joachimmal. Nehezükre esett örülni a Franciaországba költözésnek, amikor egy számukra ilyen fontos személyt Buenos Airesben hagynak. De Francois már annyi mindennel készült a fogadásukra – kifestette az egész lakást, új bútorokkal rendezte be Joachim szobáját, új függönyöket varratott Liesének, új kanapét vett, a konyhába új eszközöket és étkészletet, a nappaliba új tévékészüléket, hogy együtt nézhessék a sportközvetítéseket, Joachim szobájába pedig hifi berendezést, hogy a saját szája íze szerinti zenét hallgathasson.

Túláradó örömmel fogadta őket, amikor megérkeztek; igyekezett mindenre gondolni, csak hogy a kedvükben járjon. Joachim pár nap elteltével látta, hogy anyja kezd megnyugodni. Tizenhét éve, amióta a férje és az apja meghalt, magára hagyva őt két, alig pár hónapos kisbabával, először támaszkodhatott egy férfira, aki gondoskodott róla.

Francois minden tőle telhetőt meg akart tenni, hogy kárpótolja a nehéz évekért, a küzdelmekért és a szegénységért. Liese boldog volt mellette, az egyetlen szomorúságot a Javier miatti állandó aggodalom jelentette az életében. Joachimnak is hiányzott a testvére, és tudta, anyja nem nyugszik meg teljesen, amíg a „fiatalabb” fivér nem csatlakozik hozzájuk, hogy ő maga tudja szemmel tartani. Javiernek szüksége volt felügyeletre és irányításra, és ezt a törődést leginkább anyjától kaphatta meg.

Joachim gyorsan alkalmazkodott a párizsi iskolájához, összebarátkozott az osztálytársaival, és tanítás után együtt járt sportolni velük. Hamarosan folyékonyan beszélt franciául. Francois elintézte neki és Liesének a kettős állampolgárságot, és ugyanezt tervezte Javier számára is, ha majd itt lesz. Joachim nem vált franciává, de otthon érezte magát az országban. Liese pedig szeretete a férjét és az új munkáját. Nagyon hálás volt Francois-nak az iránta és Joachim iránt tanúsított kedvességéért.

Francois a Louvre-ban szerzett állást Liesének. Ő maga azok közé a szakértők közé tartozott, akik a Louvre által beszerzett festmények valódiságát tanúsították. Liese hamar felfedezett egy szervezetet, amely felkutatta, és amennyiben lehetett, visszajuttatta a nácik által ellopott festményeket a jogos tulajdonosaiknak. Ők állást ajánlottak neki, amit Liese gondolkodás nélkül elfogadott. Olyan műalkotások után kutattak, amelyek a háború alatt eltűntek, és a Louvre-val, valamint más európai, esetenként dél-amerikai múzeumokkal szoros együttműködésben, a lelőhelyükön azonosították őket. Ezek után megpróbálták megkeresni az eredeti tulajdonosaikat, és ha még életben voltak, visszajuttatni nekik a festményeket.

Ha zsidók voltak, sokan a német koncentrációs táborokban vesztették életüket, de néha egy-egy családtag túlélte a tábort, és hálás volt, ha visszakapta a család elvesztett műalkotását és egyéb javait. Lassú, aprólékos, fáradságos munka volt megkeresni mind az elveszett művet, mind az

eredeti tulajdonosát, de Liese szerette ezt a munkát. Francois műtárgydetektívnek nevezte, és csodálta a munkája iránti elkötelezettségét.

Boldog párt alkottak, és Liese meglepően otthon érezte magát Franciaországban. Beszélt franciául, németül, angolul és spanyolul, ami megkönnyítette számára az ötven éve elveszett műalkotások sok országra kiterjedő felkutatását.

A háború alatt és után a világ számos remekműve tűnt el nyomtalanul. Különösen Franciaországból kerültek nagy számban náci kezekbe, majd illegalitásba vagy tisztességtelen kereskedők révén magántulajdonba. Néhányat becsületesen vagy névtelenül visszavittek a múzeumokba, de ezek ritka kivételnek számítottak. Liesének szenvedélyévé vált, hogy kinyomozza minden egyes mű származását. Szívet tépő munka volt felkutatni az eredeti tulajdonosokat. Az örökösök többsége megdöbben, amikor egyik napról a másikra roppant értékes műalkotások tulajdonosának tudhatta magát. Liese szenvedéllyel és lankadatlan kitartással végezte ezt a munkát. A vacsoránál élvezettel mesélt Francois-nak és Joachimnak arról a festményről, amely után épp akkor nyomozott.

Közte és Javier között újabb harc kezdődött, amikor a fiú könyörgött, hogy érettségi után még egy évig Buenos Airesben maradhasson. Ott akart egy évig egyetemre járni, és nem a párizsi Sorbonne-on, mint Joachim. Liese nem akart ebbe beleegyezni, nem akarta megengedni, hogy a fiú még egy évig ott maradjon, de végül nem te-

hetett semmit. Javier tizennyolc éves volt, semmi pénzért nem ment volna Párizsba, akár beleegyeznek anyja, akár nem. Francois úgy vélte, a legjobb lenne nem kockáztatni a hosszú távú szakítást, hagyni kell, hadd járja a fiú a maga útját.

Hónapokkal később barátokon és egy-két régi tanáron keresztül megtudták, hogy Javier nem iratkozott be az egyetemre, helyette elment dolgozni. Egy áruszállító cég tulajdonosánál vállalt munkát teherautó-sofőrként. Francois-nak nem tetszett a dolog, de nem akart még több aggodalmat kelteni Liesében, ezért nem szólt róla. Javier újfent megígérte, hogy egy év múlva, ha sikerül valamennyi pénzt félretennie, hogy ne mostohaapjának kelljen eltartania, ő is eljön Párizsba.

Liese állása rosszul fizetett, inkább afféle szívesességből végzett munkának volt mondható. Francois fedezte minden költségét, sőt Joachimét is, hogy Liese megengedhesse magának ezt a munkát. Olyan nagylelkű volt, amennyire a fizetése és a megtakarítása lehetővé tette, így semmiben sem szenvedtek hiányt. Annak ellenére, hogy milyen kényelemben nőtt fel, Liesének nem voltak nagy igényei, és Joachim sem állt elő külön kívánságokkal. Diákként nagyon keveset költött. Komoly fiú volt, öccsével ellentétben soha nem került bajba.

Nagyon hiányzott neki Javier, ezért valóságos csapásként érte a hír, hogy testvére egyévnyi különélés után sem hajlandó Párizsba költözni. Ez annyira megviselte, hogy ki is billentette az egyensúlyából a Sorbonne-on töltött első évében.

A testvére miatti aggodalomtól nem tudott a tanulmányaira összpontosítani. Írt és telefonált neki, könyörgött, hogy jöjjön utánuk, de Javier már nem az a fiú volt, akit ismert, hanem egy férfi, aki a saját kis garzonlakásában élt a fuvarozó cég raktárának közelében.

Javier érettségi után elköltözött a barátja családjától; utalt valami összeveszésre a barátjával és nézeteltérésekre a családdal, de nem részletezte a dolgot. Jelenleg többnyire teherautót vezetett. Joachim nem értette, miért éri meg emiatt Buenos Airesben maradnia, de Javier továbbra sem foglalkozott a Franciaországba költözés gondolatával. Mindig ígérte, hogy majd ha elég pénze lesz, utánuk megy, de világos volt, hogy Párizs, vagy akár az ikertestvérével és az anyjával való találkozás lehetősége nem elég vonzó számára. Mindenestől argentinnak tartotta magát, és nem akart Franciaországban élni. Tetszett neki, hogy pénzt keres, szerette a munkáját, és ez Joachim számára nem hangzott jól.

Elszakadásuk második évét még nehezebben viselte, mint az elsőt, mivel öccse ígérete, miszerint majd ő is csatlakozik hozzájuk, már nem hangzott meggyőzően, és Joachim kezdett félni, hogy Javier soha nem jön Párizsba. A nyáron meg akarta látogatni őt, hogy személyesen próbálja meggyőzni, de Francois szerzett neki egy nyári munkát az egyik barátja mellett egy aukciós-házban, ahol az árverések alatt a műalkotásokat kellett fel- és levonultatnia. Nehéz fizikai munka volt, de jól fizetett, és Joachim nem akarta cserben

hagyni nevelőapját, sem csalódást okozni neki azzal, hogy kihátrál a munkából. Javier közölte vele, hogy egyébként is mindig úton van a teherautóval, úgyhogy nem sokat találkoznának. Minden tőle telhetőt megtett, hogy eltántorítsa Joachimot a jöveteltől, és a köztük lévő szakadék mára szélesebb lett, mint valaha. Joachim ezt veszteségként élte meg, és attól félt, hogy örökre elveszítik egymást. Elsiratta a gyerekkori szoros kapcsolatukat, élete legboldogabb időszakát, amikor ikertestvérét mindig maga mellett tudhatta, amiből mára semmi sem maradt.

Elkezdte a második évét a Sorbonne-on, anyja javaslatára irodalom és művészettörténet szakon. Akkor már két hónapja nem kaptak hírt Javiertől. Az otthoni telefonszámát kikapcsolták, a fuvarozó cég irodájában meg csak annyit mondtak, hogy „valószínűleg úton van”, üzenetet átadhatnak neki. Ennek két hónapja, de még nem hallottak róla. Francois, hogy megnyugtassa Liesét, megbízott egy nyomozóirodát Argentínában, hogy keressék meg Javiert. Néhány hét múlva az ügynökség jelentette, hogy Javier továbbra is ugyanannak a fuvarozó cégnek dolgozik, és ahogy mondta, szállítmányokat visz Argentínába, Kolumbiába, Uruguayba és Brazíliába, de jelenleg a cég kolumbiai székhelyéről kiindulva járja az országokat, és Bogotában él.

Diszkrétan érdeklődtek a régi barátjánál is, akivel együtt lakott, de kiderült, hogy összeváltak, és azóta nem tartják a kapcsolatot. A barát elmondta, hogy Javierrel nagyon nehéz volt

együtt élni, és a szüleivel sem jött ki jól. A szülők elmesélték a Buenos Aires-i kapcsolattartójuknak, hogy Javier tiszteletlen volt, nem tartotta be a szabályokat, és szerintük rossz társaságba keveredett. Nem fogadott el semmilyen irányítást vagy ellenőrzést. A további nyomozás igazolta azt a feltevést, hogy rossz társaságba került, és lehetséges, hogy ebben a drog is szerepet játszott, de erre nem volt bizonyíték. És a Buenos Aires-i nyomozó egyszer sem tudott személyesen találkozni Javierrel, aki így sikeresen kicsúszott a család keze közül.

Liese el akart menni Bogotába, hogy megkeresse a fiát, és Joachim is ajánlkozott, hogy vele tart, de a detektív úgy vélte, ők sem járnának több sikerrel. Javier jelenleg többnyire vagy úton volt, vagy Kolumbiában tartózkodott. A régi iskolatársai közül senki sem hallott róla. Teljesen más felnőtt életet élt, mint a kortársai vagy a régi kapcsolatai. A detektív azt gyanította, hogy kábítószer szállít, rossz hírű emberek veszik körül, és ha ez így van, akkor aligha örülne az anyja és a fivére látogatásának.

Ezek után nyomott hangulat uralkodott a házban. Mire eljött a karácsony, már hat hónapja nem érkezett semmi hír Javierről. Egy este jó későn felhívta Joachimot. A hangja alapján betépett vagy részeg lehetett, és megpróbált veszekedést provokálni. Arról, hogy eljön Párizsba, már szó sem esett. Gúnyolta Joachimot, hogy megmaradt gyereknek, még mindig az anyja kötényébe kapaszkodik, és azzal hengegett, hogy ő már férfi, több

fizetése van, mint amit Párizsban kaphatna, de homályosan fogalmazott, amikor Joachim megkérdezte, hogy miféle árut szállít. Csak annyit volt hajlandó elmondani, hogy jól fizetnek érte, és az egész úgy hangzott, mintha kérkedne vele.

Joachimot nyugtalanná tette a beszélgetésük, és beszámolt róla az anyjának. Francois újból kapcsolatba lépett a nyomozóirodával, ám azon kívül, hogy Javier él, többnyire Kolumbiában tartózkodik, és csak alkalmanként jön vissza Buenos Airesbe, nem sok mindent tudtak kideríteni róla. A detektív továbbra is arra gyanakodott, hogy drogdílerként ügycödik. Ettől kezdve szórványos kapcsolatuk alakult ki Javierrel, aki hónapokra eltűnt, majd felbukkant, azután újra nyoma veszett. Csak nagy ritkán telefonált.

Karácsonykor felhívta anyját, és amikor Liese felrótta neki, hogy mindig szem előtt vesztik, heves vitába kezdett vele. Ezzel elrontotta az egész ünnepüket. Legközelebb anyja születésnapján telefonált, ami után Liese hetekig sírdogált.

Minden jól alakult az életében, leszámítva azt, hogy többé nem láthatta, nem érinthette meg ezt a fiát. Javier elveszett számukra, mert ő így akarta. Az egyik telefonbeszélgetésük alkalmával politikai szónoklatot tartott Joachimnak. Forradalmi eszméket hangoztatott, ellenséges hangot ütött meg a közép- és felsőbb osztályokkal, valamint a mindenkori hatalom birtokosaival szemben, és Francois-ról meg az anyjáról úgy beszélt, mint „burzsoákról”. Teljesen megváltozott, nem az a fiú volt, akivel együtt Joachim a világra jött

és felnőtt, és akit ő annyira szeretett. Egy idő után már egyáltalán nem telefonált, ők pedig sehol sem tudták utolérni. Gyötrelmes helyzet, soha be nem gyógyuló seb volt ez Joachim és az anyja számára, akik továbbra is reménykedtek, hogy a fiú egyszer még hallat magáról.

Amikor Joachim gépe az argentin nyár idején földet ért Buenos Airesben, már huszonöt éve nem látta ikertestvérét, és több mint húsz év telt el azóta, hogy utoljára beszélt vele telefonon. Anyjuknak sem volt már semmilyen kapcsolata vele. Francois párszor még felfogadta a magándetektit, de végül mindannyian egyetértettek abban, hogy kidobott pénz az egész. Javier eltűnt egy másik világban, egy másik életben, és amíg ő nem akar kapcsolatba lépni velük, valószínűtlennek látszott, hogy megtalálják. Alámerült a sötét alvilágba, ahol könnyű volt elrejtőzni és eltűnni. Liese még abban sem lehetett biztos, hogy tudomást szerezne róla, ha a fia meghalna, mivel Javier ismerősei közül senki sem tudta, hogyan találhatná meg őt.

Ellenőrizték a börtön nyilvántartását, de Javier mostanáig nem volt börtönben, és akiknek dolgozott, azok nyilvánvalóan olyan emberek lehettek, akik habozás nélkül megölték, ha meg akartak tőle szabadulni, mert cserben hagyta vagy elárulta őket. Ha pedig így ért véget az élete, erről a családja Párizsban aligha értesült volna. Joachim csaknem huszonhárom éve élt együtt Javier hallgatásával, és ebben társa volt

az anyja is. Testvér és anya ezzel a gyötrelmes veszteséggel élt együtt, ami erős köteléket jelentett kettőjük között.

Joachim sokáig úgy élte meg egypetéjű iker-testvére elvesztését, mintha önmagából vesztett volna el egy részt. Olyan volt ez, mintha Javier meghalt volna, hiszen nem tudott érintkezésbe lépni vele, nem hallhatta a hangját, és nem láthatta őt. Fogalma sem volt, hol lehet, életben van-e egyáltalán. És tekintettel azokra a kemény fickókra, akikkel kapcsolatban állt, soha nem lehetett biztos abban, hogy Javier él, és ha igen, meddig fog élni. Ez számtalan módon zavart okozott Joachim életében. A Sorbonne-on nem tudott összpontosítani a tanulmányaira. Nem érdekelte sem a művészettörténet, sem az irodalom, csak azért választotta ezeket a tárgyakat, hogy anyja kedvében járjon.

Nem tudta, milyen pályát válasszon. Gyakran töprengett azon, hogy nincs-e igaza az öcscsének, amikor azzal gúnyolta, hogy megmaradt „gyereknek”, aki nem tud elszakadni az anyjától. Végül sok bukás után kimaradt az egyetemről, és elbizonytalanodva, elveszetten próbálta kitalálni, merre induljon tovább.

Francois szerzett neki kisebb, átmeneti munkákat a Louvre-ban, majd az egyik ottani étteremben. Egy darabig visszament az aukciós-házba, de ott sem vitte többre bútormozgatónál. Egyik nyáron óriáskereket működtetett egy búcsúban. Liese akkor közölte Francois-val, hogy ez már a gödör alja. Joachim intelligens, ennél sok-

kal többre képes fiatalember volt, de Javier nélkül mintha elveszett volna. Csakhogy mit volt mit tenni, ezzel a hiánnyal mindannyiuknak együtt kellett élniük. Javier vágta el magát tőlük, ő szakított meg minden kapcsolatot, ő akarta, hogy ez így legyen.

Joachim tizenkilenc éves volt, amikor ikertestvére utoljára hírt adott magáról. Ezután öt évig csak alkalmi munkákat vállalt, és nem járt el sehová. Párizs egyik lepukkant negyedében bérelt egy kis garzont, amely alig volt nagyobb az ágyánál, egy ütött-kopott hűtőszekrényen, elektromos főzőlapon, mosogatón, WC-n és egy aprócska zuhanyozón kívül más nem is volt benne. Liese gyűlölte, hogy így él, de Joachim nem akarta kihasználni a mostohaapját. Úgy érezte, itt az ideje, hogy önállóvá váljék, és a maga lábára álljon, noha Francois boldogan helyet adott volna neki az otthonukban. Élvezte, amikor a fiú velük lakott, boldoggá téve ezzel az anyját.

Liesét örökös aggodalom gyötörte mindkét fiáért, más-más okokból. Javier minden esélyét megsemmisítette, hogy egyszer még jó élete lehessen, Joachim életét pedig a távolból tette tönkre az elvesztésén érzett bánattal. Igazából már kételkedett benne, hogy valaha is viszontlátja Javiert, a remény mégis tovább élt benne, hogy egyszer valami csoda folytán megjelenik, ami persze sohasem következett be.

Liese kénytelen volt megbékülni a gondolatnal, hogy van egy fia, akit soha többé nem láthat. Mindennap azért imádkozott, hogy Javier még

életben legyen valahol. A hatodik érzéke azt súgta, hogy él, és Joachimnak is ez volt az érzése, de biztosat egyikük sem tudott. A magánnyomozó az utolsó alkalommal már a nyomát sem találta. Javier eltűnt.

Liesének egész életében kijutott a bánatból azaz, hogy elvesztette az apját, majd pár hónapra rá a férjét, és végül tudomásul kellett vennie egyik fia önszántából való eltűnését. Nyolc évvel azután, hogy Párizsba költözött, Francois egy éjszaka csendben örökre elaludt mellette az ágyban. Halálát súlyos agyvérzés okozta. Hetvennégy éves volt, és szerencsére nem hosszas betegségben, hanem békésen, minden szenvedés nélkül halt meg. Liese tehát hatvannégy évesen másodszor is megözvegyült. Nem múló szenvedéllyel kutatta tovább az elveszett és ellopott műtárgyakat, hogy visszakerülhessenek a tulajdonosukhoz, és nem is gondolt arra, hogy nyugdíjba menjen. Egészséges és erős asszony volt, szerette a mindennapos munkát. Francois is mindvégig dolgozott a Louvre művészeti szakértőjeként, de az utóbbi időben kicsit már elfáradt, ezért gyakrabban foglalkoztatta a visszavonulás gondolata. Végül anélkül ment el.

Jóformán mindenét, amije csak volt, Liesére hagyta, mivel nem voltak sem gyerekei, sem rokonai. Volt egy nagyon tisztességes biztosítási kötvénye, amit akkor kötött, amikor feleségül vette Liesét. És szép summát hagyott Joachimra, nem annyit, hogy megszedüljön tőle, de ez amúgy sem volt jellemző rá, és ezt Francois is

tudta róla. Ebből a pénzből Joachim vehetett magának egy kis lakást, szebbet, mint a jelenlegi bérleménye, vagy tanulhatott belőle valahol külföldön, ha netán ehhez lenne kedve. Francois jóvoltából kezdetett magával valamit az életben.

Mostohaapja remélte, hogy folytatni fogja a tanulást, szakmát szerez, vagy választ valami hivatást, de Joachim egyiket sem tette. Az ikertestvére elvesztése óriási csapást jelentett számára, évekre telt, mire megszokta a gondolatot. Akadtak lányok az életében, de egyik sem tartott ki mellette sokáig. És ő sem kötődött igazán egyikükhöz sem. Azzal, hogy elveszítette Javiert, nehezebb esett közel kerülni bárkihez is, hátha őt is elveszíti. Huszonöt éves korában még nem tudta, merre induljon el, és nem talált olyan foglalkozást, ami vonzotta volna, így beérte alkalmi munkákkal. Várta, hogy múljék az idő.

Liese és Francois között gyakran volt ez beszédtema, és Francois úgy aggódott, mintha Joachim az édesfia lett volna. A fiúnak szerencséje volt, hogy anyja ehhez a csupa szív férfihoz ment hozzá, aki a szárnya alá akarta venni őt, noha Javier mindannyiukat kibillentette az egyensúlyból. Liese mindig azon töprengett, vajon Joachim nem Javier visszatérésére vár-e.

Francois halála után Liese tovább dolgozott, esze ágában sem volt nyugdíjba menni. Most még nagyobb szüksége volt a munkájára, mint eddig bármikor. Célt adott az életének, egy helyet, ahová mindennap eljárhat, és ahol találkozhat emberekkel. Jót tehetett, vagy legalábbis igyekezett

jót tenni azzal, hogy műalkotásokat kutatott fel, amiket visszaadott súlyosan megkárosított tulajdonosaiknak. Úgy érezte, ezáltal valamelyest kárpótolja őket mindazért, ami elveszett, vagy amit elvettek tőlük, és így ő is részévé válik az igazságszolgáltatásnak.

Mert bár az ő megfosztottságuk olyan hatalmas, hogy azt soha semmivel sem lehet kárpótolni, az, amit ő vissza tud adni nekik, mégiscsak jelent valamit, és egyes esetekben, ha egy igazán jelentős alkotásról van szó, még pénzben kifejezve is nagy értéket képvisel. Ő még gyerek volt, amikor a háború alatt elvették tőlük vagy a rokonaiktól ezeket a műalkotásokat, de felnőttként legalább részt vállalhat a jóvátételben. Francois büszke volt a feleségére.

Joachim megdöbbsent, és mélyen meghatódott attól, hogy Francois egyáltalán hagyott rá valamit. Két hónappal a férfi halála után, már az öröksége birtokában, egy vasárnap együtt ebédelt anyjával az ő lakásán, amikor meglátott egy hirdetést az újságban, ami felkeltette az érdeklődését. Összehajtogatta az újságot, és átnyújtotta anyjának, aki értetlenül nézett a felül lévő oldalra. Nem értette, miért mutatja neki a fia. Nem látott semmi érdekeset.

– Mit kellene látnom? – kérdezte. Még egyikük sem tért teljesen magához azóta, hogy elvesztették Francois-t, és Joachim gyakran eljárt az anyjához, hogy lássa, jól van-e. Mindketten tőlük telhetően igyekeztek megszokni ezt az új helyzetet. Francois, aki igazán kedves és szere-

tetre méltó ember volt, jótékonyan hatott az életükre. Joachim tudta, hogy anyja magányosnak érzi magát nélküle.

Rábökött az újság egy meglehetősen feltűnő hirdetésére, amely egy angliai komornyikképző kurzusról szólt.

– Ez? – lepődött meg Liese. – Inasiskola? Miért érdekel ez téged? – Egy újabb zsákutcának tűnt számára, mint az összes többi munka, amit Joachim azóta csinált, amióta kimaradt a Sorbonne-ról.

– Nem tudom. Nem biztos, hogy ezt akarom csinálni. De jó mókának tűnik, legalábbis egy időre. Mint egy filmszerep. – Joachim huszonöt éves volt, valami olyan munkát szeretett volna, ami szórakoztató, és eddig egyik sem volt az. Nem voltak szenvedélyei, mint amilyen anyjának vagy Francois-nak volt a műalkotások iránti szeretete. Semmije nem volt az éles eszén, a fiatalágán és azon kívül, hogy négy nyelven beszélt, ami nem ment ritkaságszámba Európában. Sokan beszéltek nyelveket.

– Semmi szükséged egy filmszerepre – vonta össze a szemöldökét anyja. – Egy igazi állásra, karrierre van szükséged, olyasmire, amit negyvenötven éves korodban is csinálhatsz. Miért akarnál inas vagy komornyik lenni? Hogy jutott ez eszedbe?

– A hirdetés alapján érdekesnek tűnik. Az ember megtanul egy előkelő házat vezetni, felügyelni a teljes személyzetet, hogyan kell ápolni az ezüstneműt, a finom porcelánt, hogyan kell

gondozni a régiségeket, megtanulja a kifogástalan kiszolgálást, a terítést. Nagyon változatos és felelősségteljes állásnak látszik.

– Azok az idők már elmúltak – emlékeztette anyja. – Amikor én kislány voltam, Argentínában minden házban egyenruhás személyzet volt. Szerintem ma már ott sincs ilyen sehol. És nem hiszem, hogy itt bárkinek szüksége lenne komornyikra.

– Angliában vannak komornyikok. Az iskola is ott van. Féléves a képzés, szerintem jó buli lehet.

– Angliában akarsz dolgozni? – lepődött meg Liese. Joachim hamisítatlanul latin temperamentumú fiú volt. Akkor már nyolc éve élt Franciaországban, ahol teljesen otthon érezte magát.

– Nem tudom, hol akarok dolgozni, vagy hogy mit akarok csinálni. De van elég szabad időm, és még csak huszonöt éves vagyok, anya. Francois-nak hála most tényleg megengedhetem magamnak, hogy hat hónapot elpazaroljak az életemből. – Őt magát is bántotta, hogy nem tudja, merre induljon el az életben, ha egyszer semmi sem érdekelte, és nem volt semmi, amit szívesen csinált volna.

– Nem hiszem, hogy Francois arra szánta a rád hagyott pénzt, hogy olyan munkát tanulj, amit soha nem akarsz végezni.

– Lehet, hogy akarni fogom. Talán érdekes lenne egy előkelő, nagy ház főemberének lenni.

– Többre vagy hivatott az életben, mint megtanulni, hogyan kell egy asztalt megteríteni – jelentette ki anyja szigorúan.

– Nem hiszem, hogy rossz lenne nekem ez a fajta élet. Tetszik a gondolat, hogy rendben tartsam emberek életét. Egyáltalán nem esne nehezemre, különösen egy tiszteletet parancsoló, előkelő házban. Pillanatnyilag nincs semmi más dolgom, és annak sincs nagyobb jövője, hogy bútorokat tologatok az aukciósházban. Fizikai munka. De nem szívesen hagynálak magadra. A kurzus ideje alatt a hétvégeken hazajárhatnék.

– Miattam ne aggódj, jól megvagyok – felelte Liese bátran. Ez nem volt igaz, de úgy gondolta, idővel jól meglesz. És nem akarta a fia útját állni, sem teher lenni a nyakán. Csak az volt a véleménye, hogy komornyiknak tanulni örültség, nincs jövője.

– Felhívom őket, és meglátom, mit mondanak – jelentette ki Joachim, és az ebéd közben nem is hozta szóba többé a dolgot. Délután sétáltak egyet a parkban, ahogy Liese Francois-val tette vasárnap délutánonként. Joachimnak nem beszélt róla, de most megint szoknia kellett, hogy valaki, akit szeretett, kilépett az életéből. Túl gyakran történt ez meg vele. Joachim is erre gondolt, miközben anyjába karolt, és mindketten szótlanul, a gondolataikba merülve ballagtak a park sétányán.

Liese Francois-ra gondolt, Joachim pedig némán gyászolta a mostohaapját és az öccsét, míg nem gondolatai visszatértek a komornyikképző iskolához. Ő maga is örült ötletnek tartotta, de nem volt semmi más dolga, és itt állt előtte az élet a karrierjét tekintve értelmes terv nélkül. Akár

szórakoztató is lehet ez a hat hónap. Semmi más-
hoz nem érzett kedvet magában.

A felnőtté válásban ez alatt a nyolc év alatt
nem volt semmi jó az ikertestvére nélkül. Mindig
azt hitte, hogy a tinédzserkor után Javier majd
lehiggad, és újra közel kerülnek egymáshoz. Ehe-
lyett az öccsének nyoma veszett.